

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Кафедра гімнастики

Сениця А.І.

**ЗАВДАННЯ ТА ЗАСОБИ ХОРЕОГРАФІЧНОГО ВИХОВАННЯ У
ДИТЯЧИХ ДОШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ТА ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ
ШКОЛІ**

Лекція з навчальної дисципліни

«ТЕОРІЯ і МЕТОДИКА ГІМНАСТИКИ, РИТМІКИ І ХОРЕОГРАФІЇ»

для студентів I курсу
спеціальності 014 Середня освіта (фізична культура)
спеціальності 017 Фізична культура і спорт (Різні групи населення)

«Затверджено»

на засіданні кафедри гімнастики

Протокол № ____ « ____ » _____ 2018 р.

Зав. каф., доцент Бубела О.Ю.

П Л А Н

1. Зміст і завдання хореографічного виховання у роботі з дітьми ДДЗ та учнями молодших, середніх та старших класів ЗОШ.
2. Зміст та коротка характеристика засобів хореографічної підготовки.
3. Зміст та методика проведення першого уроку /заняття/ з музично – ритмічного та хореографічного виховання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бондаренко Л.А. Методика хореографічної роботи в школі. - К.: Музична Україна; 1971.
2. Ваганова А.Я. Основы классического танца: учеб. пособие / А.Я. Ваганова. – Л.: Искусство,1980.
3. Довідниковий матеріал з художньої гімнастики (1992-1997) / Ж.А.Білокопитова, Т.А.Тімошенко. УДУ ФВС.-К.: ТОВ "Міжнародна фінансова агенція", 1998.
4. Зайцев Є. Основы народно – сценічного танцю / Є.Зайцев. – К.: Мистецтво, 1975.
5. Морель Ф. Хореография в спорте. - М.: ФиС, 1971.
6. Кечеджиева Л., Банкова М., Чипрянова М. Обучение детей художественной гимнастике. - М.: ФиС, 1985, с.75-91
7. Современный бальный танец /Под ред.В.М.Стриганова и В.И.Уральской. - М.: Просвещение, 1978
8. Тарасов Н. Классический танец. Школа мужского исполнительства – М.: Искусство, 1981

I.

Хореографічне виховання, як і музично-ритмічне, має велике значення у роботі з дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку.

Музика, танець збагачують духовний світ людини, прикрашають життя.

Танцювальне мистецтво - масове мистецтво - воно доступне всім фізично здоровим людям.

Завдання хореографічного виховання:

- невинне підвищення хореографічної культури,
- знайомство з кращими зразками танцювального мистецтва, з життям і діяльністю провідних хореографів і композиторів, які працювали в галузі балетної музики;
- вивчення основ танцювального мистецтва;
- набуття - необхідних знань, павичок;
- засвоєння танцювальної техніки, враховуючи вікові особливості дітей.

2.

Хореографічна підготовка – система вправ і методів впливу, спрямованих на виховання рухової культури дітей, на розширення їх виразного арсеналу.

Під впливом занять хореографією діти оволодівають правильною постановкою тіла, набувають так званого відчуття пози. У дітей розвивається стійкість, координація рухів, а також гнучкість, сила ніг та уміння виконувати рухи чітко.

Хореографічні вправи виконуються з музичним супроводом. Завдяки цьому у дітей виховується музикальність і ритмічність. Заняття хореографією сприяють вирішенню ряду загальноосвітніх завдань, так, наприклад застосування історично-побутових танців знайомить з досягненнями культури різних народів.

Основними засобами хореографічної підготовки є:

1) Класичний танець – основний виразний засіб у балеті, система умовних рухів, які створені на основі кращих традицій багатьох віків. Його матеріал в основному базується на елементах народного танцю та поступового додавання елементів придворного етикету.

Історичні корені класичного танцю беруть свій початок з 16 століття (італійський, французький театр).

Обов'язковими умовами класичного танцю є – виворотність ніг, великий танцювальний крок, гнучкість, обертання, легкість, високий стрибок, вільне і пластичне володіння рухами, чітка координація рухів, і, на кінець, витривалість і сила.

Ефективність впливу елементів класичного танцю залежить від правильної техніки виконання.

Так, гранд пліє сприяє збільшенню рухомості в суглобах, розвитку сили м'язів ніг лише за умови дотримання певних "правил" виконання:

- тривалого утримання п'яток на підлозі на початку руху,
- ранньої постановки п'яток під час випрямлення ніг,
- збереження виворотного положення стегон і стоп,
- одночасного підйому на пів пальці та опускання на всю стопу двома ногами,
- рівномірного розподілу ваги тіла на обидві ноги, без "завалу" на великі пальці.

Якщо вправа виконується технічно не грамотно, то „коефіцієнт корисної дії” зменшується, деколи зникає зовсім, а у деяких випадках, як наприклад, при "завалі" на великий палець, приносить шкоду.

Саме тому викладач-хореограф повинен добре розбиратись у техніці виконання, методиці навчання елементів хореографії.

2) Народний танець – відображає особливості характеру, побуту різних національностей. Рекомендується виконувати ті народні танці, які можуть розкрити індивідуальність, свободу рухів, легкість.

Основою народно – сценічної хореографії, як і взагалі танцювального мистецтва, є танцювальний рух, осмислення його, пластична виразність, темп, ритм.

Народний танець — **фольклорний танець**, який побутує у своєму природному середовищі і має певні традиційні для даної місцевості **рухи**, **ритми**, костюми тощо.

Фольклорний танець — це стихійний вияв почуттів, настрою, **емоцій** і виконується в першу чергу для себе, а потім — для глядача (товариства, гурту, громади).

Перш ніж приступити до вивчення рухів того чи іншого народного танцю, педагог проводить з дітьми бесіду про історію даного народу, його побут та культуру, доповнюючи розповідь показом малюнків, фотографій костюмів та жанрових сценок, демонстрацією відповідних кіно та відео фільмів.

3) Історично-побутовий танець.

Історично-побутовими танцями рахуються ті танці, минулих віків, які отримали широке розповсюдження за межами своєї епохи, середовища і місця виникнення.

Прості побутові танці з'явилися в середні віки. Композиційно вони були, як правило, хоровод або ланцюг. Вони могли бути чоловічі, жіночі і змішані.

Танцювальні рухи склалися із стрибків, стрибків і кроків. Характерні положення рук: у чоловіків — на стегнах, жінки вільною рукою

притримували спідницю. Танці супроводжувалися співом танцюристів. Часто танець, його рухи відтворювали зміст тексту пісні.

Танці в балетному спектаклі повинні характеризувати суспільство та час, в якому відбувається дія. Створення танцювальних образів базується на матеріалах, взятих з літератури, історії, підкріплених музейною та художньо – образотворчою вірогідністю епохи. Костюм, етикет, манера спілкування – складові побутової хореографії.

Термінологія історико – побутової хореографії – французька (після організації в Парижі Академії танцю). В 16 – 17 століттях побутові танці з'явилися на сцені, вони видозмінювалися, що дало їм можливість дожити до наших днів.

4) Елементи художньої гімнастики.

Художня гімнастика – різні гімнастичні вправи (динамічні і пластичні), що виконуються під музику.

Одні вправи у художній гімнастиці виконуються без предметів (стрибки, підскоки, хвилі, махи і т .п.); для виконання інших вправ спортсменки використовують різні предмети (стрічку, м'яч, скакалку (кольорову і без ручок), обруч і булави).

У заняття з хореографічного виховання в ДДЗ та ЗОШ включаються:

- різновиди ходьби й бігу;
- м'який крок, гострий крок;
- суглобові рухи для рук; ніг;
- пружні рухи ногами і руками;
- стрибки: відкритий, закритий; скачки; підскоки і т.п.

Навчаючи дітей елементам хореографії, необхідно дотримуватись наступних методичних вказівок:

- спочатку всі вправи виконуються у полегшених умовах, стоячи обличчям до опори, утримуючись руками за рейку;
- кожне нове положення тіла і напрямок руху позначаються.

3.

Добре організоване і цікаво проведене перше заняття запам'ятовується дітям на все життя.

Перше заняття звичайно проводять так:

До початку занять діти переодягаються у танцювальну форму і шикуються один за одним у коридорі, біля дверей залу. Якщо немає можливості зробити це, слід обов'язково вишикувати їх посеред залу. Це сприятиме дисципліні створить робочу атмосферу.

Дітей привітно зустрічають, шикують за зростом /маленьких ставлять попереду/ і під музику маршу вводять до залу. Зупинивши їх півколом,

керівник /вчитель/ вітається, називає своє ім'я, по - батькові. Далі відмічає у журналі присутніх, проводить коротку бесіду про зовнішній вигляд дітей, та їх організованість, про особисту гігієну та одяг для занять.

Після цього приступає до заняття.

Дітям пропонується виконати марш на місці, починаючи його з правої ноги вчитель перевіряє, чи вміють діти обертатися праворуч, ліворуч, навколо себе.

Потім всі шикуються у велике коло і рухаються, виконуючи маршовий крок.

Під час виконання маршу хода повинна бути легка, з носка на всю стопу, носки злегка розкриті назовні. Корпус підтягнутий, плечі розкриті і опущені.

Дівчатка пальцями підтримують спідничку, зберігаючи округлену форму рук, хлопчики тримають руки на талії. Марширування діти повинні виконувати бадьоро, весело.

Закінчивши марш по колу, діти підходять до станка і обертаються до нього спиною.

Вчитель розучує з дітьми *позиції ніг: першу, другу, третю*, а також *позиції рук: підготовчу, першу, другу і третю*.

(Позиції ніг та рук, зокрема їх техніка виконання та методика навчання будуть детально розглянуті на методично-практичному та практичних заняттях).

Тут же /біля станка/ діти одразу вивчають **уклін**, окремо для дівчаток і хлопчиків, якщо група змішана.

Уклін дівчинки називається реверанс.

(Музичний розмір, техніка виконання та методика навчання, розглядаються на практичних заняттях).

Після вивчення позицій рук і ніг діти під марш вишиковуються четвірками посеред залу, обличчям до вчителя.

Поклавши руки на талію, діти вивчають нескладні рухи *українського народного танцю*: притуп, звичайну колупалочку і т.п. Спочатку всі роблять разом, а потім кожна група по черзі. Це дає можливість вчителю непомітно перевірити здібності кожної дитини.

Закінчується заняття *вправами для рук, голови й корпусу /пор де бра/*, які відновлюють дихання і заспокоюють організм дитини.

Діти роблять уклін вчителю і акомпаніатору й організовано /під марш/ виходять з залу.

На цьому перше заняття закінчується.

(Вправи пор де бра будуть розглянуті на практичних заняттях).

Після першого уроку /заняття/ вчитель робить його аналіз, відзначає для себе підготовленість дітей, їх можливості до виконання різнохарактерних рухів, музичні здібності, відчуття ритму.